

Stadsbyggnadsförvaltningen
Granskningsutlåtande

Datum:
2024-04-25

Diarienummer:
PBN 2021-001308

Handläggare:
Linus Wickman

Granskningsutlåtande

Detaljplan för Årstaskolan

Standardförfarande

Figur 1 Karta som visar planområdets ungefärliga läge markerat med röd streckad linje.

Postadress: Uppsala kommun, stadsbyggnadsförvaltningen, 753 75 Uppsala
Besöksadress: Stadshusgatan 2
Telefon: 018-727 00 00
E-post: plan-byggnadsnamnden@ uppsala.se
www.uppsala.se

Detaljplanens syfte

Detaljplanens syfte är att möjliggöra en större grundskola, inklusive anpassad grundskola, en ny förskola och en fullstor idrottshall på den befintliga skolfastigheten för Årstaskolan.

Sammanställning

Samrådsyttranden

Totalt antal inkomna 17 st

Granskningsyttranden

Totalt antal inkomna 16 st

Beslutsdatum

Beslut om planuppdrag 25 mars 2021

Beslut om samråd 15 december 2022

Beslut om granskning 13 december 2023

Samråd 20 januari 2023 - 3 mars 2023

Granskning 16 februari 2024 - 8 mars 2024

Innehåll

Detaljplan för Årstaskolan.....	1
Detaljplanens syfte.....	2
Sammanställning.....	2
Sammanfattning av samrådet och granskningen.....	4
Sammanfattning av ändringar i förslaget.....	4
Översikt över inkomna yttranden	5
Sammanfattning av inkomna synpunkter från granskningen och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning.....	6

Sammanfattning av samrådet och granskningen

Detaljplanen har varit på samråd mellan 20 januari och 3 mars 2023. Ett informationsmöte hölls digitalt den 14 februari 2023.

Under samrådstiden har 17 skriftliga synpunkter inkommit, varav 1 utan erinran. Synpunkterna behandlar i huvudsak markföreningar, trafikfrågor, teknisk försörjning och MKN för yt- och grundvatten. Länsstyrelsens synpunkter berör huvudsakligen MKN för ytvatten och MKN för grundvattnet.

Länsstyrelsen bedömer att detaljplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kapitlet miljöbalken, enligt sitt yttrande daterat 27 februari 2023.

Detaljplanen har varit på granskning mellan 16 februari 2024 och 8 mars 2024. Under granskningstiden har 16 antal skriftliga synpunkter inkommit, varav 6 utan erinran. Länsstyrelsens synpunkter berör huvudsakligen markföreningar.

Länsstyrelsens yttrande bifogas även i sin helhet.

Sammanfattning av ändringar i förslaget

Planbeskrivning

- Planbeskrivningen förtydligas med resultaten av den kompletterade miljötekniska markundersökningen avseende markföreningar.
- Planbeskrivningen förtydligas avseende brist på brandvatten och risker kopplat mot brand och olyckor.
- Planbeskrivningen förtydligas gällande uppställningsplatser för räddningsfordon.
- Genomförandebeskrivningen förtydligas avseende fastighetsrättsliga åtgärder.

Utredningar

- Den kompletterade miljötekniska markundersökningen bifogas som beslutshandling.
- Konstprogrammet för Östra Sala backe bifogas som beslutshandling.

Översikt över inkomna yttranden

Inkomna yttranden	Samråd	Granskning
Myndigheter		
Länsstyrelsen	X	X
Kommunala lantmäterimyndigheten	X	X
Kommunala nämnder och bolag		
Utbildningsnämnden	X	X
Kulturnämnden		X
Räddningsnämnden	X	X
Miljö – och hälsoskyddsnämnden	X	X
Intresseföreningar och sammanslutningar		
Funktionsrätt Uppsala kommun	X	
Uppsala Pensionärsföreningars Samarbetsråd	X	
Föreningen Vårda Uppsala	X	
Synskadades riksförbund		X
Ledningsägare		
Telia Skanova	X	X
Vattenfall AB HEAT Sweden	X	X
Vattenfall eldistribution AB	X	X
Uppsala Vatten & Avfall AB	X	X
Privatpersoner		
Privatperson 1	X	
Privatperson 2		X
Privatperson 3		X
Privatperson 4		X
Privatperson 5		X
Övriga		
Kollektivtrafikförvaltningen	X	
Trafikverket region öst		X
Sjöfartsverket		X
Svenska kraftnät	X	X
Polismyndigheten	X	
Region Uppsala Trafik och samhälle	X	X
Postnord	X	X

Sammanfattning av inkomna synpunkter från granskningen och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Nedan sammanfattas inkomna synpunkter ämnesvis med stadsbyggnadsförvaltningens bedömning.

För att ge en god överblick av granskningen och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning är dessa sammanställda ämnesvis efter planskede.

Markföroreningar

Länsstyrelsen anser, i enlighet med samrådsyttrandet och kommunen att ytterligare provtagning behöver utföras för att avgränsa de påträffade föroreningarna, där bland annat arsenik påträffades i höga halter i mark och grundvatten. För att bedöma om saneringsåtgärderna är tillräckliga utifrån vilka föroreningshalter som lämnas kvar behöver länsstyrelsen ta del av platsspecifika värden som föreslås för markföroreningarna.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Efter granskningen så har ytterligare provtagningar utförts med syftet att avgränsa de påträffade föroreningarna tillsammans med platsspecifika värden. Den kompletterade miljötekniska markundersökningen har rådfrågats med Länsstyrelsen och den kompletterade utredningen tillgodoser länsstyrelsen synpunkter. Reglering i plankartan säkerställer saneringsåtgärder vid ändrad markanvändning.

Den kompletterade miljötekniska markundersökning läggs in som besluthandling och planbeskrivningen har förtydligats med en redogörelse av undersökningsresultatet.

Trafik och tillgänglighet

Trafikverket har inget att erinra mot att detaljplanen antas.

Då detaljplanen inte har någon påverkan för sjöfart så avstår Sjöfartsverket från att yttra sig i ärendet.

Trafik och samhälle hänvisar till remissyttrandet på samrådet, daterat 2023-02-17.

Privatperson 3 och 4 anser att ytterligare en busshållplats med på/avstigning på annan plats än den tilltänkta skulle kunna lätta på trafiktryck och restid till i och från skolan.

Privatperson 3 och 4 betonar vikten att angöring till skolan måste lösas på ett logistiskt bra och säkert sätt. Vilket innebär att Vändzoner måste vara tillräckligt stora för att undvika att till exempel sopbilar tvingas backa. Elever ska kunna ta sig tryggt till skolan oavsett om de kommer med buss, färdtjänst, går eller cyklar. Färdtjänst, varutransporter, sophämtning, skolbussar, lämning och hämtning med bil, personalparkering måste planeras så att de inte hindrar en trygg och säker skolväg och skolentré för alla elever.

Synskadades Riksförbund är positiva till att övergångställena som planillustrationen visar på sidan 12 utformas med raka kantstenar.

Synskadades Riksförbud anser att det är otydligt hur synskadade ska kunna gå norrut från sydvästra övergångsstället då fasaden på idrottshallen föreslås förses med

cykelparkeringar. Om cykelparkeringarna placeras på en minst 10 cm hög plåtå kan synskadade käppa förbi cyklarna utan att fastna i ekrarna med den vita käppen. Annars är fasader ofta lätta att följa.

Synskadades riksförbud förutsätter att ni kommer att binda ihop de naturliga ledstråken med vita konstgjorda ledyteplattor där det behövs för att få sammanhängande gångstråk för synskadade barn och vuxna.

Synskadades riksförbund undrar hur är det tänkt att cyklisterna ska ta sig till de olika cykelparkeringarna på skolområdet?

Synskadades riksförbundet anser att det inte är en säker eller trygg lösning att blanda gående och cyklister. Gående och cyklister är helt olika trafikantlag med olika behov och förmågor. De ska därför inte blandas.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Årsta trafikeras av två stadsbuslinjer som når stora delar av staden. Närmaste busshållplats ligger på gångavstånd från planområdet. Busshållplatsen vid vändsligan trafikeras av totalt fyra skolbussar morgon och eftermiddag. Bussarna är tidsstyrda och anländer vid olika tider, vilket underlättar trafiksituationen och förbättrar trafiksäkerheten för barnen. Bedömningen är därav att ytterligare en busshållplats på en annan plats inte skulle påverka trafiktrycket i någon större omfattning.

I planbeskrivningen beskrivs den föreslagna angöringen till Årstaskolan. Trafiksituationen planeras efter gällande styrdokument och lagar. I det arbetet beaktas säkerheten för barn och elever som rör sig på väg till och från skolan. Att vändzonerna blir tillräckligt stora bevakas i bygglovsskedet.

Marken norrut längs med fasaden på idrottshallen är angiven som kvartersmark i plankartan. Exploatören ansvarar för att säkerställa att marken tillgänglighetsanpassas så att synskadade som har skolan som målpunkt kan tas sig fram.

Den föreslagna trafikplaneringens avsikt är att samtliga som inte har skolområdet som målpunkt ska undvika att ta sig norrut via skolområdet. Samtliga som har målpunkter norr om skolan ska ta sig via vändsligan som får en ny utformning i genomförandeskedet. Vändsligan utformas med separata GC-banor med syfte att undvika blandning av olika trafikslag (se figur 25 i planbeskrivning).

Cyklister och gående som har skolan som målpunkt ska ta sig via de separerade GC-banorna till skolområdet och sedan via kvartersmarken till närmaste cykelparkering. Syftet med placeringarna av cykelparkeringarna på olika delar av skolområdet är att man ska kunna ställa av cykeln så snabbt som möjligt. Detta för att minska cyklandet inom området, vilket skapar en trygg trafiklösning. Detta ska detaljprojekteras i genomförandeskedet.

Hälsa och säkerhet

Brandförsvaret påpekar att det inte framgår om entréer mot exempelvis innergården kan nås inom 50 meter från uppställningsplats enligt figur 26. Det är viktigt att det möjliggörs att avståndet mellan räddningsfordonens uppställningsplats och byggnadens angreppspunkter understiger 50 meter.

Brandförsvaret påpekar att tillgången till brandvatten är mycket begränsad i området. Brandvatten kallas det vatten som brandförsvaret använder för att släcka bränder och hämtas till största del från brandposter i det kommunala vattennätet. Brandförsvaret

påpekar att om områden i kommunen pekas ut för exploatering utan att det är tekniskt möjligt att få fram vatten för att försörja brandposter för att hantera uppkomst och spridning av brand eller andra olyckor anser brandförsvaret generellt att det inte är lämpligt att exploatera på dessa platser.

Miljöförvaltningen gör bedömningen att detaljplanens förslag på förskole-och skolgård klarar miljömålet för frisk luft gällande partiklar och kvävedioxider. Trafikbullernivåer överskrider inte Naturvårdsverkets riktvärden. Storleken på gårdarna uppfyller kommunens riktlinjer. Det finns en god tillgång till både skugga och solljus på gårdarna. Påträffade markföroreningar hanteras i ett pågående tillsynsärende hos miljöförvaltningen.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Behovet av ytterligare uppställningsplatser har beaktats efter granskningen med syftet att säkerställa att alla entréer kan nås inom 50 meter från uppställningsplats. Planbeskrivningen har förtydligats med en ny situationsplan som visar på placeringen av ytterligare uppställningsplatser för att tillgodose brandförsvarets yttrande.

Bristen på brandvatten inte den norra delen av planområdet har noterats. Brandpost finns söder om vändsligan och det går att återaktivera en brandpost väster om vändsligan i anslutning till Sparrisgatan. Vid återaktiveringen av brandposten skulle avståndet minska till uppställningsplatserna inom fastigheten och förbättra tillgången på brandvatten, men avståndskraven kopplat mot brandvatten skulle inte uppnås i sin helhet.

Det finns olika förslag på lösningar för att hantera bristen på brandvatten. Exempelvis kan det uppföras en brandvattenkiosk, brandvattentank eller någon form av privat ledning, som kan kombineras med ett sprinkelsystem. Det finns även andra åtgärder som bör implementeras för att förbättra brandsäkerheten, exempelvis att uppföra en brandteknisk konstruktion i form av brandcellsgräns eller brandvägg, vilket kan minimera risken för brandspridning.

Planbeskrivningen förtydligas avseende bristen på brandvatten och riskerna vid brand eller andra olyckor.

Genomförande

Lantmäteriet anser att det inte framkommer vilka konsekvenser planförslaget har för fastigheten Årsta 11:235. Vidare anser lantmäteriet att det ska framgå av planbeskrivningen att planområdet har utökats med ytterligare kvartsmark i den nordvästra delen sedan samrådsskedet, vilket innebär efterföljande fastighetsbildning i samband med planens genomförande.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Planbeskrivningen har förtydligats med vilka konsekvenser planförslaget har för fastigheten Årsta 11:235 och med tydliggöranden angående utvidgningen av ytterligare kvartersmark i den nordvästra delen.

Teknisk försörjning

Vattenfall Eldistribution AB noterar att tidigare yttrande har beaktats och har därmed inget mer att tillägga.

Vattenfall AB Heat Sweden poängterar att det är viktigt att byggherren kontaktar oss i god tid. Detta i synnerhet om planerad bebyggelse medför ändring av ledningsnäten.

Fjärrvärmedistribution hänvisar till tidigare avgivet svar i samrådsskedet.

Svenska kraftnät har inte några anläggningar eller intressen som berörs i det aktuella området och har därför inga synpunkter på rubricerad remiss.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Synpunkterna är noterade och exploatören informeras om behovet av tidig dialog om planerad bebyggelse medför ändring av ledningsnätet.

Kulturmiljövärden och konst

Kulturnämnden ser positivt på byggherrens förslag där den befintliga skolbyggnaden bevaras och kompletteras med två tillbyggnader. Den nya miljön skulle bli mer intressant med arkitekturinslag från olika tidperioder. De föreslagna tillbyggnaderna, idrottshallen och förskolan bör i sin gestaltning ta hänsyn till den befintliga skolbyggnadens utformning och kvaliteter.

Kulturnämnden anser att alternativet att riva den befintliga skolan och bygga nytt bör ur såväl kulturarvs- som hållbarhetsperspektiv undvikas.

Kulturnämnden instämmer inte bedömningen i planbeskrivningen att det inte finns några kända kulturmiljövärden inom eller i närheten av planområdet. Kulturnämnden anser att skolan och närområdets kulturhistoriska värden bör redogöras för i planbeskrivningen.

Kulturnämnden informerar om att det finns ett platsspecifikt keramiskt konstverk av konstnären Bodil Gellermark från 2002–2003 i den nuvarande skolbyggnad. Konstverket heter "Årsta trädgård" och är en större vägghängd gestaltning vid skolans matsal. Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningens enhet offentlig konst ska kontaktas om konstverket kommer att påverkas av Årstaskolans utveckling.

Kulturnämnden vill uppmärksamma att Årstaskolan omfattas av Konstprogram för Östra Sala backe (2018). I konstprogrammet framhålls barnperspektivet som viktigt vid utformandet av skolvägar som planeras mellan Årstaskolan och intilliggande kvarter. I konstprogrammet lyfts främst kopplingen mellan Årsta torg och Årstaskolan men även andra stråk kan bli aktuella att utreda för konstnärlig gestaltning. För Årstaskolan beskrivs att ny konst och konstkollektion kan bli aktuellt för skolan.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Planbeskrivningen har förtydligats med en beskrivning av stadsdelen Årsta och Årstaskolan med syfte att ge det historiska sammanhanget för närområdet.

Exploatören informeras om det platsspecifika keramiska konstverket som är vägghängd vid skolans matsal och att Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningens enhet offentlig konst ska kontaktas om konstverket skulle påverkas av Årstaskolans utveckling.

Konstprogrammet för Östra Sala backe (2018) läggs in som beslutsunderlag. Exploatören informeras om möjlighet till konstnärlig gestaltning.

Övrigt

Utbildningsförvaltningen har inget att invända mot planförslaget. Ytterligare förskole- och skolplatser ger flera barn och elever möjlighet till en plats i förskola och skola nära hemmet. Exploatören har tagit fram en barnkonsekvensanalys kopplad till föreliggande detaljplan, vilken behöver beaktas i det fortsatta planeringsarbetet. Hyreskostnaden förutsätts rymmas inom kommande driftsbudget.

Privatperson 2 tycker det är en bra plan.

Privatperson 3 anser att det saknas en höjdregering på komplementbebyggelsen. Men att det i övrigt är en bra detaljplan.

Privatperson 4 och 5 anser att det är av intresse att få ta del av en helhetsbild av behovet av förskolor och skolor i Östra Uppsala och vilket underlag som ligger till grund för planläggningen.

Privatperson 3 och 4 undrar om det är motiverat med en ny förskola som ersätter paviljongerna, med hänsyn till den planerade förskolan i etapp 3 och nybyggnaden (efter rivning) av Källparkens förskola?

Privatperson 3 och 4 anser att det är angeläget att ta ställning till hur många våningar som är lämpligt för en skola som har elever från anpassad skola, förskola, förskoleklass till högstadiet. Anpassad skola har behov av stora utrymmen för all utrustning eleverna behöver. Många elever kan inte gå i trappor och då behövs hiss. Sexåringar kan känna otrygghet med trappor och trängsel. Alternativet att behålla nuvarande byggnad bör prioriteras, under förutsättning att den är i gott skick.

Privatperson 3 och 4 anser att skolor måste användas mer mångsidigt och även till andra verksamheter än undervisning och att i den fortsatta planeringen av Årstaskolan är det ett absolut krav att skolan byggs med mångsidig användning som utgångspunkt.

Privatperson 3 och 4 anser att det är angeläget att den fd grusplanen på fastigheten anläggs för att möjliggöra ytor för olika idrottsgrenar, alternativt konstisytta som spolas för att stödja Årstaområdes behov av isytor. Varken planförslaget, samrådet eller granskningen nämner något om Årstaområdets behov av isytor.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Avvägningen har gjorts att det inte finns några särskilda motiv till att reglera höjden på komplementbyggnaderna i det här planförslaget.

Det finns flera underlag som ligger till grund för behovet av planläggningen. Kapacitetsutredningar tas fram för respektive skola samt mer övergripande utredningar gällande skolor inom Östra Uppsala. Skolornas kapaciteter ligger alltid till grund för lokalförsörjningsplanen tillsammans med behovsanalyser som görs årligen i arbetet med lokalförsörjningsplanen. De grundar sig på den befolkningsprognos som kommunen tar fram varje vår med hänsyn tagen till planerad bostadsutbyggnad.

De grundskolor och pågående grundskoleprojekt inom östra Uppsala med omnejd bedöms i närtid möta behovet. Behovet av en utbyggnation av Årstaskolans grundskola bedöms i nuläget ligga bortanför kommande 10-årsperiod. Behovet av förskola utöver den kommande utökningen av Källparkens förskola och Axelinas ersättning bedöms nu behövas till 2028 varför det möjliggörs i detaljplanen. En utökning av anpassad grundskola kan ligga närmare i tid. Prognoser och marknaden för bostäder är föränderliga varför detaljplanen tar höjd för möjligheten till utbyggnation.

Utformningen av grundskolor styrs av det funktionsprogram för grundskolans lokaler som har beslutats av utbildningsnämnden 2020 (UBN-2020-07955).

Funktionsprogrammet finns tillgängligt på Uppsala.se. Det finns även funktionsprogram för förskola på Uppsala.se. För planeringen av de anpassade grundskolorna finns idag inget funktionsprogram antaget i nämnd. Lämplig utformning avgörs i stället inom respektive projekt tillsammans med berörda parter inom utbildningsförvaltningen, Uppsalas program för full delaktighet (KSN-2016-2166) samt inspel från Funktionsrätt Uppsala och bygglovsenheten gällande bland annat tillgänglighet. Utformningen invändigt hanteras i bygglovsskedet.

Kommunen har ett uppdrag att se över möjligheten till samnyttjande av lokaler och erfarenheter samlas nu bland annat från allaktivitetshusen i Gottsunda och Gränby. Hur samnyttjande av lokaler kan ske i Årtaskolan kommer undersökas i samband med genomförandet.

Planförslaget säkerställer att det finns tillräckligt med friyta enligt kommunens riktlinjer. I Barnkonsekvensanalysen presenteras förslag på indelning av skolgården för att visa på lämplig rumsindelning för att erbjuda både utmaningar och avskilda platser. Detta detaljprojekteras i genomförandet och kommer följa kommunens riktlinjer för utemiljöns yta och kvalitet vid förskola och grundskola (KSN-2020-02088). Riktlinjen finns tillgänglig på Uppsala.se. Planförslaget möjliggör även för att ytor som kan användas för olika idrottsgrenar, exempelvis konstisyta.

Bilaga

Länsstyrelsens yttrande

Stadsbyggnadsförvaltningen

Pernilla Hessling
planchef